

Koetoiminta ja käytäntö

Liite 13.6.2005 62. vuosikerta Numero 2 Sivu 10

Herne maistuu siniketuillekin

Nita Koskinen ja Jarmo Valaja, MTT

Siniketut saivat tilaisuuden maistaa raakaa ja kypsytettyä hernetä turkiseläinrehussa. Sinikettujen kasvua ja rehunkulutusta seurattiin sekä nahkojen laatu arvosteltiin. Rehuista määritettiin myös ravintoaineiden sulavuudet. Siniketut kasvoivat hyvin kaikilla rehuilla.

Herneen käyttökelpoisuutta siniketun rehun raaka-aineena – erityisesti hernelisäyksen vaikutuksia rehun sulavuuteen – ei ole aikaisemmin tutkittu.

Näin kettuja ruokittiin

MTT:n turkistutkimusasemalla Kannuksessa toteutettiin tuotantokauden kasvatuskoe 2003 syyskuun alusta nahkontaan marraskuun puoleen väliin asti. Mukana oli 75 sinikettu-urosta, jotka kasvatettiin yksilöhäkeissä. Rehuja oli viisi ja kutakin söi 15 eläintä. Koerehuissa esikypsytetty ohra ja soijarouhe korvattiin asteittain raakalla tai kypsällä herneellä. Kontrollirehussa oli 12 % ohraa ja 6 % soijaa. Raakaa hernetä 4,5 % sisältävässä rehussa ohraa oli 9 % ja soijaa 4,5 %. Toisessa, 9 % raakaa hernetä sisältävässä, rehussa ohraa oli puolestaan 6 % ja soijaa 3 %. Kypsää hernetä 4,5 % sisältävässä rehussa oli ohraa 9 % ja soijaa 4,5 %. 9 % kypsää hernetä sisältävässä rehussa oli ohraa 6 % ja soijarouhetta 3 %.

Herne kypsytettiin keittämällä ja sen jälkeen hauduttamalla. Muina rehuraaka-aineina käytettiin nauta- ja broilersivutuotetta, soijaöljyä, metioniinia ja vitamiinilisää. Rehut optimoitiin kasvavien sinikettujen tarpeisiin. Kokeessa seurattiin eläinten rehunkulutusta ja kasvua. Myös rehujen ravintoaineiden sulavuudet määritettiin. Raakanahkojen koko ja väri mitattiin sekä massa, puhtaus, peittävyys ja yleisvaikutelma arvosteltiin Turkistuottajat Oyj:llä.

Siniketut kasvoivat hernerehulla

Siniketut kasvoivat hyvin kaikilla rehuilla, sisälsipä rehu pelkkää esikypsytettyä ohraa ja soijarouhetta tai lisäksi raakaa tai kypsää hernetä. Kaikki eläimet kuluttivat saman verran rehua. Raakavalkuainen ja -rasva olivat hyvin sulavia kaikissa koerehuissa. Tämän vuoksi eläimet kasvoivat tasaisesti kaikissa ryhmissä.

Turkistuottajalle hyvälaatuinen ja kookas nahka on tärkeää. Eläimen ja nahkan koko käyvät käsi kädessä, joten nahkatkin

olivat yhtä suuria kaikissa ryhmissä. Herneen lisääminen rehuun ei huonontanut nahkojen laatua tai väriä. Nahkat olivat saga-luokkaisia, neljän nollan nahkoja.

Hiilihydraattien sulavuus oli paras esikypsytettyä ohraa ja soijarouhetta sisältäneessä rehussa. Huonoin hiilihydraattien sulavuus oli rehussa, joka sisälsi 9 % raakaa hernetta. Raakaa hernetta 4,5 % tai kypsää hernetta 4,5 % ja 9 % sisältäneen rehun hiilihydraatit sulivat yhtä hyvin. Ilmeisesti sinikettu ei pysty hyödyntämään ra'an herneen hiilihydraatteja yhtä tehokkaasti kuin kypsän herneen.

Hinta rajoittaa herneen käyttöä

Herne on havaittu hyväksi turkiseläinten rehun raaka-aineeksi myös muissa maissa. Tanskassa lisätään noin 5 % ruokalaatuista, lämpökäsiteltyä ja kuorettomana jauhettua hernetta minkin syysrehuun. Se on hyväksi minkin nahalle, mutta hinta rajoittaa herneen käyttöä. Kannattaako rehukilosta maksaa pari senttiä enemmän, jotta nahkoista saa hieman parempilaatuisia?

Herneen kypsennys nostaa raaka-ainekustannuksia. Hinnan pitää olla kilpailukykyinen, jotta kotimaista hernetta voidaan käyttää turkiseläinten rehussa. Hernetta tarvitaan myös paljon. Kilpailukykyisenä herne voi korvata esimerkiksi tuontisoijaa. Hernetta voidaan tuoda ulkomailtakin. Vaikka sinikettu ei olekaan kasvissyöjä, herne antaa oivan valkuaislisän sen rehuvalioon.

Lisätietoja: nita.koskinen@mtt.fi
puh 0400 713 302

Sinikettujen painot kokeen alussa ja lopussa, nahkojen pituus ja yleisvaikutelma sekä rehun ravintoaineiden sulavuudet koeryhmittäin.

	Kontrolli	Raaka herne 4,5 %	Raaka herne 9,0 %	Kypsä herne 4,5 %	Kypsä herne 9,0 %
Alkupaino, kg, 4.9.2003	7,6	7,6	7,6	7,6	7,6
Loppupaino, kg, 17.11.2003	13,5	13,7	13,9	13,4	13,8
Nahkojen pituus, cm	126,0	125,9	126,8	124,4	126,6
Nahkojen yleisvaikutelma	7,1	7,1	6,8	6,7	6,4
Rehujen sulavuudet, %					
Raakavalkuainen	76,8	78,0	76,2	76,1	78,4
Raakarasva	89,7	90,9	91,0	89,6	92,0
Raakahiilihydraatit	64,5	59,2	46,8	56,9	57,0

Nita Koskinen)

Vaikka sinikettu ei olekaan kasvissyöjä, herne antaa oivan valkuaislisän sen rehuvalioon. Tämäkin pentu kasvaa hyvin turkiseläinrehulla, joka sisältää hennettä.